

hvervsministeriets departement, Patentdirektoratet og Erhvervsfremmestyrelsen, 1998). 283 s., 200 kr.

Bogen giver mere, end titlen lover. Teknologi defineres særdeles bredt som vedrørende «eksport og import af råvarer, inklusive søfart og konsulatvæsen. Disse råvarers forarbejdning i fabrikker og industrier samt den viden, der kræves for at kunne fremstille produktionsmidlerne og videreudvikle produkterne. Herunder enerets- og patentvæsen, ... indsamling og bearbejdning af statistiske oplysninger.» (s. 12).

Efter en introduktion om kollegieopbygningen 1735-1848 behandles industri- og fabriksager 1816-1996, enerets- og patentsager 1816-1996, fabriksdirektionen 1782-1857, handels- og konsulatssager 1762-1996 samt tabel- og statistikvæsen 1774-1996. Som man bemær-

ker, går flere af underøgelserne tilbage til perioden før 1816.

Sidst i bogen er aftrykt de relevante registraturer og en vejledning i udfyldning af bestillingsseddel. En glimrende ide og typisk for den omhu og brugervenlighed, der karakteriserer værket. Hvert kapitel indledes med en beskrivelse af ressortområde og arkivets opbygning efterfulgt af en redegørelse for, hvorledes man finder og følger en sag gennem kontorerne. Udvalgte sager præsenteres med nøje vejledning i frem- og tilbagevisningsnumre, og som yderligere hjælp er der en fotografisk gengivelse af alle de sider i kopibog, journal eller hvad det måtte være, hvor sagen er behandlet.

Det er en glimrende og særdeles nyttig bog, som forfatteren og Rigsarkivet har al mulig ære af.

Dan H. Andersen

HISTORIEVIDENSKAB

Tove Elisabeth Kruse (red.): *Bud på historien*. (Roskilde Universitetsforlag, 1998). 196 s., 175 kr.

Der er på det seneste kommet en række udgivelser, der betoner historiefagets mangfoldighed i disse år – et nummer af *Den jyske historiker* havde i 1997 således den tvetydige titel »Mangfoldighedens pris«. På samme måde med denne bog. Det er en samling artikler, der belyser forskellige måder at forholde sig til faget historie på. Den har sit udspring i et skrift fra 1991, hvor en række lærere ved RUC på de studerendes foranledning beskrev deres tilgang til og arbejde med faget. Dette var, ifølge redaktøren af denne udgivelse, så stor en succes, at man nu følger den op med en egentlig

bogudgivelse, hvor gamle bidrag er reviderede og fornyede og nye er kommet til. Meningen synes først og fremmest at være at give de studerende og andre omkring historiestudiet på Roskilde Universitetscenter et signalement af lærerstaben i al dens forskellighed – og dette forekommer da også at være lykkedes udmærket. Andre kan med udbytte sagtens læse med.

Så vidt denne anmelder kan skønne, er det nu ikke alle instituttets ansatte, der er med, men dog vel hovedparten – i alt 14, i bogens rækkefølge: Gunhild Nissen, Brian Patrick McGuire, Cecilie Felicia Stokholm Banke, Henrik Jessen, Håkan Arvidsson, Tove Elisabeth Kruse, Niels Tengberg, Karin Lützen, Claus Bryld, Stephen Turk Christensen, Ulrik

Langen, Jørgen Vogelius, Karen Sjørup og Lennart Berntson. Mange af selv-fremstillingerne har næsten karakter af bekendelsesskrifter, fx synes Brian McGuire at være en *hardcore* hermeneutiker på jagt efter eget spejlbillede (eller idealbillede) i middelalderen, sådan lidt sat på spidsen. Men det er generelt sagt tankevækkende, i hvor vid udstrækning fagligheden synes at være forment af det personlige liv.

De fleste af artiklerne har en meta-historisk tilgang med vægten på metodiske og teoretiske spørgsmål, mens enkelte mere regelrette historiske artikler egentlig falder uden for – det gælder Henriks Jensens essay om »Guds død« efter 1. Verdenskrig, og Stephen Turk Christensens artikel om tyrkernes opgør med fortiden i dette århundrede. Den sidste kan dog også læses som en konkretisering af Brylids overvejelser over historikerens rolle i samfundet.

Det kan være svært at udpege nogen fælles træk i denne brogede forsamling. Gennemgående er der naturligvis tale om en fascination ved fortiden, men den iklædes ret forskellige gevandter. Mange, vel endda de fleste, bevæger sig in-

den for den »nye« mentalitets- og kultur-histories felt, forholdet mellem aktør og struktur optager en stor del, og historikerens tidsbundethed og en optagethed af historikerens rolle i samfundet synes at være fælles gods. Derimod ser der ud til at kunne være basis for ophedede diskussioner om historisk sandhed, konstruktivisme og relativisme på instituttet.

For andre historikere er det jo som regel interessant at høre om, hvad der driver andre til at interessere sig for fortiden, så meget at det bliver deres beskæftigelse. Forsideillustrationen viser sig ved nærmere eftersyn at være et tåget udsnit af Delacroix' billede af Friheden på Barrikaderne i 1830, uklart fordi det er fotograferet bag en råglasrudd. Man kan spekulere over symbolikken – hvis der er en sådan: Er det et sindbillede på fortiden, der kun anes »som i et spejl, i en gåde«? Eller er det bare RUC's revolutionære image, der er blevet uklart? Faglige revolutioner skal man næppe lede efter i denne antologi; men et historisk institut i Danmark er tydeligvis og heldigvis nu om stunder en meget blandet landhandel.

Jens Chr. Manniche

SLESVIG OG HOLSTEN

Martin Rheinheimer: *Die Dorfordnungen des Herzogtums Schleswig. Dorf und Obrigkeit in der Frühen Neuzeit*. Band 1: Einführung, Band 2: Edition. Quellen und Forschungen zur Agrargeschichte, herausgegeben von Peter Blickle und David Sabean, Band 46/1. (Lucius & Lucius, 1999). 347 + 1.017 s., 131,50 SFr.

Landsbyvedtægterne har længe været anset for en af hovedkilderne til vor vi-

den om de normer og regler for menneskelig adfærd, der var gældende i det gamle landsbysamfund. I Danmark blev en stor del af de kendte vedtægter udgivet i perioden 1904-38 under titlen *Danske Vider og Vedtægter eller gamle Landsbylove og Byskraaer*, men desværre på en måde, der slet ikke opfylder kravene til moderne videnskabelige udgivelser. En samlet bearbejdelse af landsbyvedtægterne fik man også kun delvis ved Poul Meyers disputats *Dan-*